

Hvide fingre og vibrerende værktøj

**Arbejds- og Miljømedicinsk
afdeling**

Telefon + 45 35 31 60 60
(mandag – torsdag 8 – 15
fredage kl. 9 – 13)
Telefax + 45 35 31 60 70
Udarbejdet januar 2010

Hvad er hvide fingre?

Hvide fingre kaldes også Morbus Raynaud. Denne sygdom kan opstå som følge af langvarig brug af vibrerende håndværktøj, f.eks. slagbo-remaskine, motorsav, vinkelsliber, betonhammer.

Sygdommen skyldes, at fingrenes blodkar beskadiges af vibrationerne fra værktøjet. Sygdommen viser sig ved anfald af hvide, døde fingre når man udsættes for kulde, f.eks. når man holder på et koldt bilrat eller koldt værktøj. Anfaldet kan ramme en del af eller hele fingeren eller flere fingre, men sjældent tommelfingrene. Anfaldene er værst om vinteren.

Andre sygdomme på grund af vibrerende håndværktøj

Hvide fingre er den mest almindelige følge af udsættelse for vibrerende håndværktøj, men der kan også ske andre skader. Det kan være en beskadigelse af håndens nerver, enten i form af en nerveafklemningslidelse ved håndledet (karpaltunnelsyndrom) eller en mere diffus skade på nerverne (polyneuropati). Ved særlig udtalt vibrationsudsættelse kan der opstå slidgigt i knoglerne.

Undersøgelsen på Arbejds- og Miljømedicinsk afdeling

Undersøgelsen består af en samtale med en læge, hvor I gennemgår din sygehistorie og dine ansættelser. Omfanget af brugen og arten af vibrerende håndværktøj bliver nøje gennemgået. Afhængig af dine symptomer kan du blive sendt til yderligere undersøgelser. Det kan f.eks. være en kuldeprovokationsundersøgelse eller en undersøgelse af nerverne i underarm og hånd.

De sygdomme, der kan opstå som følge af brug af vibrerende værktøj, kan også skyldes andet. Det kan f.eks. være et led i en anden sygdom. Du skal derfor evt. også have taget nogle blodprøver.

Kan sygdommen behandles?

Man har forsøgt behandling med en særlig slags piller, men det haren del forskellige bivirkninger.

Hvad kan jeg selv gøre?

Hvis du ryger, skal du holde op med det. Man ved, at rygning forværrer tendensen til at få anfald af hvide fingre.

For at mindske anfaldshyppigheden hjælper det at holde sig varm både på kroppen og på hænderne.

Hvis man har sværere anfald kan det være hensigtsmæssigt ikke at have udendørs arbejde om vinteren.

Må jeg godt arbejde med vibrerende håndværktøj fremover?

Fortsat brug af vibrerende håndværktøj kan forværre symptomerne. Vi anbefaler derfor, at du ophører med at bruge den type værktøjer eller i hvert fald begrænser brugen betydeligt. Korrekte vibrationsdæmpende handsker giver en vis beskyttelse. Nogle gange kan der vise sig muligheder for andre jobfunktioner eller bedre værktøjer, hvis man snakker tingene igennem med sin arbejdsgiver. Arbejds- og Miljømedicinsk afdeling giver gerne en skriftlig eller mundtlig vejledning til din arbejdsgiver, hvis du selv er interesseret i det.

Kan sygdommen anerkendes som en arbejdsskade?

Både hvide fingre, karpaltunnelsyndrom, neuropati og slidgigt kan anerkendes som arbejdsskade som følge af brug af vibrerende håndværktøj. Det kræver, at sygdommen er konstateret og at du har brugt vibrerende håndværktøj i betydeligt omfang. Af og til kan det være vanskeligt at påvise sygdommen hvide fingre ved de gængse undersøgelser. En løsning kan derfor være simpelthen at fotografere fingrene under et anfald og sende billedet med som dokumentation.